

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond]

Nr. 3846 Pres.

IOAN

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe din Transilvania și metropolit al Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor al arhidiecezanei Nostre transilvane; iubiților și onoraților deputați la sinodul arhidiecezan: dar și milă de la Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Având în vedere §§. 89 și 90 din statutul organic, convocăm și prin aceste declarații de convocat sinodul ordinar anual al arhidiecezanei Nostre transilvane, în biserica din Sibiu suburbial Iosefin, pe **Duminea Tomei**, adică pe 13/26 April a. c., la 9 ore antemeridiane, când se vor începe ritualurile bisericești, ear' după acestea va urma deschiderea sinodului în localul designat spre acest scop.

Sibiu, 1/14 April, 1903.

Ioan Metianu m. p.
arhiepiscop și metropolit

O chestiune deschisă.

— Doi articoli, din cercuri învățătoresci. —

II.

Ori-ce lucrare omenescă, fie culturală, economică, industrială, etc., lipsită fiind de *inspecțiunea și controla* conștientă și riguroasă și coreșpundătoare, nici-când nu va ajunge la perfecțiunea așteptată și dorită.

Că lucrarea culturală a școlilor și a învățătorilor noștri n'a fost împărțită de o inspecțiune și controlă coreșpundătoare scopului, — este un adevăr incontestabil.

În fața necesității și în lipsa mijloacelor potrivite, și mai înainte pôte că și în lipsa de bărbați coreșpundători, s'a încredințat inspecțiunea și controla afacerilor noastre școlare protopresbiterilor tractuali. Cum însă acestia au avut totdeauna mult de lucru cu afacerile administrative bisericești și epi-

tropești, pe lângă afacerile parochiilor proprii, unde sunt totodată și parochi, — chiar pe lângă cea mai mare bunăvoință și sîrguință n'au putut îngriji după trebuință și de afacerile școlare, cari singure reclamă totă activitatea unor oameni harnici și cu tragere de inimă. Puține sunt excepțiunile laudabile, puțini oamenii cari s'au jertfit pe sine, lucrând cu desinteresare și multă abnegațiune și cari au coreșpuns așteptărilor și ca inspectori districtuali de școle.

Unde sunt apoi cei *indiferenți* cu totul de cauza școlii și cei neapți pe acest teren? Activitatea, sau mai bine: neactivitatea acestora o ilustrăză între altele și numărul cel mare al analfabeților și starea deplorabilă a școlilor noastre din tracturile respective.

Nu voi intra în amănunte; voi aminti însă ca un specimen de indiferențism, cum un protopresbiter de al nostru, mergând într-o parochie la examen și intrând în sat a întrebat că: *unde 'i școla?* Și acel protopresbiter a mai fost în acea parochie în vizițiuni canonice etc. de vre-o cincisprezece-ori mai înainte.

Necesitatea instituirii de inspectori speciali pentru școlile noastre au simțit-o și autoritățile noastre superioare bisericești-școlare, și ideea instituirii lor de mult preocupă pe cei chiamați. Neputința instituirii lor se zice că ar fi: *lipsa mijloacelor*. Eu cred însă, că aceasta nu 'i piedecă neînălăturabilă, dacă vom lua în considerare următoarele:

a) *Ce fel de persoane s'ar pute institui inspectori școlari?*

De bună sēmă ar fi de dorit, ca oameni cu pregătiri mai înalte, cu o praxă mai îndelungată și oameni cu tragere de inimă pentru școlă.

În lipsa de oameni cu pregătiri mai înalte ne-am pute ajuta însă și cu preoți mai destoinici de ai noștri, cu învățători și directori de pe la școlile noastre, cari s'au distins pe cariera lor, dacă ar coreșpunde și altor recerinte indispensabile. Diploma de învățătoriu chiar și la stat dă calificăție pentru cariera de inspector și praxa a dove-

dit, chiar la stat, că inspectori cari au fost mai înainte învățători au coreșpuns mai bine chiămării lor de cât cei cu pregătiri academice și cu titlu de doctori în filosofie ori drepturi.

b) *Cu ce salarii s'ar pute dota inspectori noștri?*

Sigur, că salarii grase ca la stat nu ar pute avé. Salariul unui preot însă, plus un anumit pașal de călătorie, ar pute mulțami pe un inspector de ai noștri, care ar avé în vedere mai ales, că lucră pentru a *nemului fericare* și nu pentru-ca să se îmbogățescă. Un astfel de salariu li-ar asigura existența și dovedind ei prin un serviciu mai îndelungat, că coreșpund pe deplin chiămării, biserica noastră 'i va ști la timpul său distinge și aprecia și altmintrelea.

c) *De unde s'ar pute acoperi salariile inspectorilor?*

De unde s'a acoperit și până acum remunerațiunea protopopilor-inspectori, pentru afacerile școlare.

Să fac o mică socotelă, fără a intra în toate amănuntele. Protopresbiterii ca inspectori districtuali de școle au avut să facă cel puțin o inspecțiune școlară preste an, și la finea anului să prezideze examenul. Pentru acestea două excursiuni au avut de la parochie diurne și spese de călătorie, și parochiile nici-când n'au denegat solvirea lor. Să computăm în calcul mediu 10 cor. diurn și 5 cor. spese de călătorie. De două-ori pe an fac 30 cor. Să contemplăm acum un inspectorat compus din două protopresbiterate învecinate, cari la oaltă au 50 de parochii și respective 50 de școle. Acestea dau anual 50×30=1500 cor., adică salariul unui preot dintră cei mai bine dotați.

Ar rămâné neacoperit pașalul de călătorie și acesta e o condiție esențială pentru un inspector, care vrea să coreșpundă chiămării sale. El nu va coreșpunde pe deplin, de cât dacă va face inspecțiuni cât mai des la fața locului, pe la școle. Va rămâné vecinic adevărul exprimat de fostul ministru Br. Eötvös, că: „Inspectorul bun locește în fundul căruții”.

Ca să nu se îngreueze cu nimic mai mult de cât în trecut poporul, pașalul de călătorie ar fi să se acopere din fondurile arhidiecezane. Și nici aceste fonduri nu s'ar altera mai mult de cât până aci. Și până acum s'au solvit din fondurile acestea diurne și spese de călătorie comisariilor consistoriale pentru vizitarea școlilor, fără ca aceste vizițiuni să fi avut totdeauna rezultatul așteptat, și acesta mai ales din cauză, că făcându-se aceste vizițiuni prea rar, dispozițiunile luate de comisari de cele mai de, multe-ori rămânéu neexecutate, din lipsa unei controlă ulterioare mai apropiate.

Contra socotelii mele ar obiecționa pôte domni protopresbiteri, sub cuvânt, că li-s'ar împuțina venitele. Afirm că sunt nejustificate atari obiecțiuni. Pentru-că cei-ce nu lucră aproape nimic sau chiar nimic pentru școlile din tract, nu pot zice că li-se face nedreptate luându-li-se niște diurne pentru cari și așa nu muncesc; ear' cei ce au meritat aceste diurne, perțându-le li-se ușurează foarte mult și lucrul și responsabilitatea, și pe viitor mai mult ar pute lucra în propria lor sferă de activitate bisericească.

De altcum, dotațiunea protopresbiterilor asemenea e mult ameliorată, parte prin întregirea venitelor din partea statului, ca la *parochii*, bineștiut fiind, că până acum tocmai parochiile din centre erau mai slab dotate, parte prin îmbunătățirea dotațiunilor protopresbiterilor din fondul general administrativ.

Ași trece preste cadrul unui articol de ziariu voind a motiva mai pe larg necesitatea instituirii inspectorilor speciali pentru școlile noastre și enumerând necalculabilele folose ce le-am căștiga prin instituirea de inspectori harnici, destoinici și cu tragere de inimă pentru școlă; precum așa trece prea mult preste îngustul cadru al unui articol și espunând încă unele condițiuni indispensabile la organizarea inspectoratelor noastre școlare. De aceea voi constata numai, și cu mine pôte că mulți alții, că dacă instituirea inspec-

FOIȘORĂ

Cum să scriem?...

(Fine.)

Iată-mă ajuns, după un înecunjur pe care eu greu l'am putut restringe la o pagină, la al doilea punct care după părerea mea trebuie să preocupe pe cei de la „Asociațiune”: Să caute a da publicului românesc o lectură bună.

Devisa „Asociațiunii” e „pentru literatura și cultura poporului român din țară”, deci rostul ei nu e de a se ridica la rangul de o Academie de savanți, ca cea din Berlin, sau chiar ca cea de la București, ci, mai modestă, ea are să îndeplinescă o cerință tot atât de nobilă, are să fie o Academie populară, în adevăratul înțeles al cuvântului. De știința pură nu pôte fi vorba la noi, unde nici o universitate românescă nu avem, ci rolul nostru e de a răspândi cultura între țărani și de a deștepta iubirea de artă și literatură în clasa cultă, care se sporește într'un mod atât de îmbucurător din an în an, dar' care într'un mod atât de întristător se

depărtează tot mai mult de tot ce nu e „materie”, de tot ce nu e merit să ne facă să trăim și cu sufletul, nu numai cu burta.

Pentru cultura țeranului avem jurnalele noastre de Duminecă, cari în general sunt foarte bine redigiate. Asociațiunea abonând câteva sute de exemplare din fie-care și trimițându-le gratuit pe la țărani vrednici din toate părțile românești ale țării, va face în-doitul serviciu, va recompensa munca vrednicilor conducători ai acestor foi populare, contribuind prin ajutorul bănesc la perfecționarea lor, și va da țeranului o lectură potrivită. De asemenea „Asociațiunea” ar trebui să eserie premii mici, dar' numeroase, pentru lucrări populare cu conținut economic, istoric și beletristic, ear' lucrările premiate să le publice, nu în broșuri separate cari costă atâtea parale, ci chiar în aceste jurnale populare.

Mai greu stăm cu clasa cultă. Puținul public cetitor — căci cei mai mulți sunt necetitori — e desgustat de bagajul literar ce se scrie la noi. Ca să-l faci dar' iubitor de literatură ar trebui să-i deștepti pofta de cetit, dându-i o lectură bună, atrăgându-i atențiunea din când în când asupra scrierilor de samă ce apar la noi și în România, îndru-

mându-l mereu ce să cetiască, pentru-ca să nu fie silit să înghită atâtea pagini nedigestibile până să dea de una bună. Toate foile noastre sufer de două neajunsuri: lipsă de colaboratori și lipsă de abonenți. Când n'ai abonenți n'ai din ce să răsplătești pe colaboratori, ești avisat să umpli colonele revistei tale cu marfă ieftină și prăstă, și fiind-că ti-părești destrăbălări literare îți perdi abonenții. Iată un cerc vițios din care de decenii ne sbatem în zadar să eșim.

Singura revistă care ar pute să ne salveze din această situație desnădăduită e „Transilvania”, căci e singura noastră revistă care n'are să lupte cu greutăți materiale, având un redactor plătit, o sumă destinată pentru remunerarea colaboratorilor și toate spesele de tipărire pentru 1200 de exemplare, dacă nu mă înșel, acoperite de Asociațiune. Folia aceasta e prin urmare singura revistă dintră toate revistele românești din Ardeal și cele din țară, care se tipărește în mai mult de 1000 exemplare, deci nici una nu e mai potrivită să deștepte pofta de cetit în cercuri cât mai largi de cât chiar ea. Și totuși „Transilvania” n'are colaboratori, de-și are parale să-i plătescă, și dintră 100 cari o primesc nu sunt 2 cari s'o cetescă. N'o cetește nimeni

pentru-că nu găsește aproape nimic ce ar pute ceti.

Cum am spus, rolul „Asociațiunii” nu pôte fi a face știință pură, de aceea e greșit a voi să faci din „Transilvania” o revistă pur științifică. Dimpotrivă, partea cea mai mare trebuie consacrată literaturii. Imi închipuiu că un director al „Transilvaniei”, care bine înțeles ar trebui să știe însuși mai întâiu ce e literatura adevărată și ce e bazaconie, ce e talent și ce e puzderie, ar trebui să redigeze această revistă cam după următoarele principii:

1. În loc să ese odată la 2 luni, să ese de două-ori pe lună.
2. Tot ce e fără valoare să nu se publice.
3. Tot ce e valoros să se publice îndată și autorul să se încurajeze.
4. Să aibă sprijinul unui bun stilist din România, care să elimineze „ardelenismele” din tot ce se publică în „Transilvania” și să atragă atențiunea publicului asupra greșelilor celor mai usitate în limbajul nostru cult, în niște articoli critici, în felul celor scriși cu ani înainte de Maiorescu. Prin citațiuni din cei mai buni și distinși literați

torilor școlari s'ar fi putut face și numai cu 15—20 ani mai înainte, tema dată spre dezbateri conferențelor învățătoarești și citată la începutul acestor articoli, acum ar fi de prisos.

Deci în interesul general al popoului nostru ar fi, ca să se începă organizarea temeinică a inspectoratelor școlare și instituirea de inspectori speciali pentru școlile noastre, fie și chiar pe rând și deocamdată în mod provisoriu, începând cu părțile mai espuse și mai înapoiate în privința aceluia ale arhidiecezei noastre.

Causele cari împiedică propășirea culturală a popoului nostru, apoi mijlocele de îndreptare, espuse în acești articoli, n'au toate pretențiunea a fi descoperiri noi și originale; ele sunt recunoscute de mult și de oameni poște și mai competenți. Când ar fi numai părțile mele individuale, poște n'ar purta timbrul atât de pronunțat al realității. Le-am spus însă, ca să atrag atențiunea conferențelor noastre învățătoarești din bună vreme asupra însemnătății temei date de Preavener. Consistoriu, cum și a altor factori competenți și chiamați de a delătura ce se poște delătura.

Alții poște vor afla și alte cause cari împiedică înaintarea culturală a popoului nostru, și vor propune și alte mijloce mai potrivite și mai ducătoare la scop „pentru delăturarea stării de lucruri păgubitoare” constatate de Preavener. Consistoriu. Spună-le, în conferențe, ori pe cale publicistică, căci chestia e de mare însemnătate.

B-1.

Intru memoria lui Dr. D. P. Barcianu.

— Parastas în Reșinari. —

Raport special.

— 14 April n.

După-cum am amintit în ziarul nostru, Duminecă în 30 Martie v. s'a celebrat în biserică cea mare din Reșinari parastas pentru odihna sufletescă a mult regretatului Dr. D. P. Barcianu. A trebuit din nou să asistăm la sguduitoarea privesc, cum o soră bună încunjurată de 6 prunci mititei, se ruga Celui de sus pentru a nu-și uita de acestia.

Serviciul dumnezeesc a fost îndeplinit de asesorii consistoriali P. O. D. Nic. Ivan și Dr. E. Miron Cristea, apoi parochul locului Iosif Goga și administratorul interimar Vasile Runcan. Din Sibiu pe lângă asesorii pomeniți au mai luat parte la acest act de stimă și iubire creștină, dâni: Dumitru Comșa, prof. sem., Dr. Petru Șpan, prof. sem., Laz. Tritean ref. școlar, Victor Tordășianu și Ioan Silaghi funcționari consistoriali. A asistat în-treg corpul învățătoresc din Reșinari și popor imens. La locul potrivit ases. cons. Dr. Miron Cristea a ureat amvonul și prin o cuvântare, adevărat magistrală, ni-a reimprespătat personalitatea ideală a regretatului dascăl. (Vom publica într-o zi vorbire în numărul viitor al ziarului nostru. Red.)

români să se arate cum pot fi substituite mai cu succes aceste „ardelenisme”.

5. Să urmărescă tot ce se scrie la noi și în țară și să atragă atențiunea publicului asupra lucrurilor rele, ca și asupra celor bune, ear' din acestea să se dea probe.

Numai astfel poște să-și împlinescă „Transilvania” menirea ce o are. Și numai print'o foie bine redigată și prin trimiterea de burseri în România putem să ajungem să avem aceeași limbă literară ca în România; numai având în școlă profesori cari știu să vorbească bine românește și după-ace am eșit din școlă cetind jurnale, reviste și cărți bine scrise, putem să ne însușim acea limbă frumoasă românească, care se vorbește și se scrie dincolo de munți....

Viena, în Martie 1903.

Bun tovarăș:

Dr. Sextil Pușcariu.

Facerea de bine, făcută cu scop ascuns, nu e faptă bună, ci e faptă rea.

Cu multă elocuență a remarcat caracterul de aur al repausatului, care nu cunoștea: ipocrisia, lașitatea, slugărnicia și iubirea celor deșerte.

Arătând apoi atributele caracterului său l'a ridicat la valoarea de tip, vrednic de urmat.

Răspunsurile au fost frumos cântate, în două voci, de corul băieților de școlă, sub conducerea învățătorului Teof. Căliman.

Terminându-se și rugăciunile de la momentul așezat în umbra cripei Marelui Șaguna, ne-am întrunit, ôspeții sibieni, parochii, corpul învățătoresc și fruntașii comunei, în casele familiei Barcianu. Și am rămas surprinși.

Urmele unei culturi adevărate ni-se arătau pretutindenea. Biblioteca și tablourile, ce acoper păreții vastelor sale, ne vorbeau de ômenii științei.

Acum le bate pravul și uitarea. Cine să le stăpânească? Ni-s'a servit apoi o pomană, în decursul căreia asesorul Nicolae Ivan a rostit câteva cuvinte frumoase de întărire și mângăiere pentru cei rămași în viață.

După acest modest act de recunoștință față de memoria iubitului decedat, ne-am reîntors convinși în sufletul nostru, că pentru Dr. Danil P. Barcianu mai avem încă multe de a face.

Rap.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

În conformitate cu cercularul Preaven. Consistoriu dto 2 Ianuarie 1903 nr. 2 șcl. prin acestă, în calitate de comisariu consistorial, am onorul a convoca conferența învățătoarești noastre confesionale din cercul XIII, compus din protopresbiteratele Bistrița și Dej, pe zilele de 23—25 April st. v. (6—8 Maiu st. n.) 1903 la școlă parochiei noastre din Borgo-Prund și învit pe P. T. învățători și învățătoare a lua parte. De asemenea învit pe P. T. dñi directori locali cum și pe alți P. T. inteligenți, cari se interesează de cauza școlară.

În acestă conferență — după chiămarea duhului sânt — vor veni în discuțiune următoarele chestiuni:

I. Temele puse din partea Preavenerat. Consistoriu:

a) „Cari sunt cauzele că, după atâția ani de frecventare a școlii și după atâția ani de obligativitate a frecventării, se află în-tre credincioșii bisericei noastre încă un procent atât de mare de analfabeți, și că chiar în-tre cei cari au frecventat școlă sunt mulți, cari în viața practică neglija cu totul scrisul și cetitul sau se feresc a arăta că știu scrie și ceti; și cari ar fi mijlocele cele mai potrivite pentru a delătura acestă stare de lucruri păgubitoare?”

b) Să se stabilăscă o împărțire a obiectelor de învățământ pe orele zilelor de săptămână pentru o școlă cu 2 și 3 învățători.

I. Referenți ad a) Teodor Murășianu, inv. în Chiuești, și Ioan Cotușiu din Galați; ad b) Ion Janca din B-Bistrița și Aug. Herman din Dej.

II. Teme satorite de conferența anului trecut:

1. Rolul pomăritului în economia vieții și întocmirea grădinelor școlare de pomărit.

2. Prelegeri practice și a nume:

a) Din l. română: Subiectul și predicatul în propoziția simplă; pe basa unei piese de lectură. Ioan Cotușiu — Galați și Tr. Purșia.

b) Din Comput: Tractarea numărului 10; dna Maria Bozga și Ioan Percea.

c) Din istoria naturală: Cănele, preleg. pract., Eugen Tanase, I. Cotușiu — Brasfal. și Aug. Herman Dej.

d) Din istorie: Originea Romanilor; Vart. Farcas, Corneni. — Ludovic al II. Regele Ungariei: Herman Alex. și Mihail Oros.

e) Din Fizică: Stările de agregatiune: Leontina Beșa și Ioan Janca.

NB. Pentru lucrările de sub I. a) și b) și II. 1. se vor prepara toți P. T. dñi învățători ca și când fie-care ar avé să refereze, și anume în scris.

De asemenea și pentru criticarea prelegerilor practice de sub 2 a) — e). Referent la II. 1. S. Pahone.

III. Comisiunile permanente vor raporta despre starea învățământului în fie-care tract

protopresbiteral conform p. 10 din instrucțiune.

NB. Se notifică, că la Borgo-Prund sosește trenul la 2 ore p. m.

Nășeud, 18/31 Martie 1903.

Grig. Pletoșu
comisariu consist.

Convocare.

Cu provocare la mandatul Preaveneratului Consistoriu arhidiececesan din Sibiu, dto 2 Ianuarie 1903, nr. 2 școl., prin care sunt încredințat a conduce conferența învățătorilor din cercul Mediaș în zilele 23, 24 și 25 April v. (6, 7 și 8 Maiu n.) 1903, — am onorul a convoca p. t. învățători (învățătoare) de la școlile noastre gr.-or. române din protopopiatul Mediaș și Târnava la conferența învățătoarească, ce se va ține în zilele sus numite în Mediaș (Medgyes).

Programa lucrărilor conferenței e precum s'a satorit în conferența precedentă, a nume:

1. În ziua primă a conferenței (6 Maiu n. c.), la 9 ore a. m. participare la oficiul divin, în biserică noastră din Mediaș.

2. După oficiul divin, la 11 ore, deschiderea conferenței în școlă gr.-or. română din Mediaș.

3. Apelul nominal și constituirea conferenței.

4. Presentarea elaboratelor, a nume:
a) „Mijlocele educațiunii pentru perfecționarea elevului”, de dl Vasile Langa, inv. în Dârlos.

b) „Aerul”, prelegere practică de dl Zaharie Harhoiu, inv. în Așel.

c) Tractarea poeziei „Vestitorii primăverii” (Cartea de cetire), de dl Alexiu Cheșan, inv. în Frâna.

d) „Primele deprinderi de stil în școlă populară”, de dl George Suci, inv. în Buzd.

e) „Cari sunt ocupațiunile laterale ale învățătorilor, cari împiedică progresul normal în școlile noastre populare?”, de dl Filon Albu, inv. în Curciu.

f) Raportul comisiunilor permanente despre mersul învățământului în fie-care tract ppopese din acest cerc, cu eventuale propuneri.

5. Alegerea unei comisiuni pentru prezentarea proiectului cu privire la distribuirea temelor pentru conferența viitoare.

6. Pentru alte eventuale afaceri curente se vor lua dispoziții în conferență.

Sibiu, 15 April n. 1903.

Dr. Vasile Bologa
comisariu consistorial.

NOUȚĂȚI

Deputați mireni la sinodul arhidiececesan pe periodul 1903—1905 sunt aleși: în cercul I (Sibiu) Partenie Cosma și Ioan A. de Preda, în cercul II (Seliște) Dr. Nicolae Comșa, medic, și Petru Drăgăș, protopretor în Seliște, în cercul III (Sebeș) Dr. Eugen Metianu, avocat în Brașov, și Lazar Tritean, coreferent școlar la consistoriul arhidiececesan, în cercul IV (Alba-Iulia) Mihail Cirlea, notariu public în Abrud, și Dr. Vasile Bologa, dir. școlii de fete a Asociațiunii, în cercul V (Deva) Dr. Ioan Mihu, avocat în Orăștie, și Dr. Aurel Vlad, directorul băncii „Ardeleana”, în cercul VI (Hațeg) Dr. George Proca, secretariu consistorial, și Ambrosiu Bărsan, senator în Hațeg, în cercul VII (Iia) Simion Dragomir, notariu în Zam, și Victor Tordășianu, oficial consistorial, în cercul XII (Cluj) Demetriu Comșa, prof. seminarial, și Vasile Almășan, avocat în Cluj, în cercul XIV (Bistrița) Dr. Ioan Popescu și Ios. Popescu, dir. de bancă, în cercul XV (Târnava) Dr. Nicolae Vecerde, dirigent al filialei „Albina” din Brașov, și Dr. Dionisie Roman, cand. de adv. în Mediaș, în cercul XVI (Sighișoara) Dr. Liviu Leményi, adv. în Sibiu, și Virgil Onișiu, director al gimnasiului din Brașov, în cercul XVII (Trei-scaune) Dr. Iancu Meșian, proprietariu în Zernești, și Iosif Pușcariu, avocat în Brașov, în cercul XVIII (Brașov) Virgil Onișiu și Arseniu Vlaicu, dir. școlii comerciale din Brașov, în cercul XIX (Bran) Ioan cav. de Pușcariu și Nicolae Garoiu avocat, în Zernești, în cercul XI (Turda) Dr. Petru Șpan, profes. seminarial și Dr. Valer Moldovan, cand. de adv., în cercul XX. (Făgăraș) Dr. Ioan Șenchea și Dr. Teodor Popescu, advocați. Lipsesc rapoarte din cercul IX. (Zarand) X. (Câmpeni) și XIII. (Solnoc.)

† Ioan Popea. Cu adâncă părere de rău înregistrăm mórtea profesorului pensionat de la gimnasiul nostru din Brașov, Ioan Popea, trecut la cele eterne ieri, Marți dimineața. Trimitem sincere condolențe. Vom reveni.

Corône eterne. După cum ni-se scrie, „Grănișorul”, institut de credit și economii în Dobra, a trimis mesei studenților din Blaj earăși 10 corône, pentru eternizarea memoriei membrului din comitetul de supraveghere Romul Anucăța, acum de curând răposat.

Dăruiuri pentru biserică. George David, econom fruntaș și epitrop în comuna Juncu, înainte cu mulți ani a dăruiit pe sâma bisericeii un rând de vestimente proeștești, în preț de 90 cor. Tot dânsul a dăruiit în anul 1888 un pământ, pe care s'a zidit biserică noastră, și a făcut pe speșele sale și din îndemnul seu propriu în anul 1898 biserică în comuna Potingani, despre ce a luat notă și sinodul protopopesc, al căruu membru este, făcând și alte contribuiuri naționale, bisericești și școlare. Apoi Susana Josan, femeie sâracă însă cu frica lui Dzeu, a dăruiit un ochtoich-mic, un ștergar și o măsurășă, toți în preț de 7-50 cor. Pentru aceste dăruiuri aduc și pe acestă cale mulțămiri ferbinți, rugând pe bunul Dzeu, ca evlavioșilor donatori să le dăruiască viață îndelungată și fericire, ca unora cari iubesc frumșeța casei domnului. Ear' celorlalți locuitori ai comunei servescă-le aceste fapte creștinești de pildă și îndemn pentru împodobirea și înfrumșetarea sfântului locaș dzeesc. Juncu (tractul Zarandului) 27 Martie 1903. Ioan Rusu, paroch.

O cucerire a împăratului Vilhelm. Mama țarului Nicolae II., fiică a regelui Danemarcei, e mare dușmană nemților, și cum are influință mare asupra fiului ei, își validitează părerile în multe chestiuni diplomatice dintră Rusia și Germania. După „cucerirea” de la Copenhaga însă se pare că țarevna-mamă nu va mai usa în contra nemților de influință ce o are asupra fiului ei. A nume, împăratul Vilhelm cu ocaziunea viziții făcute la Copenhaga cu prilejul serbării jubileului de 85 ani de etate al regelui Cristian IX, a făcut viziță și țarevnei, care a rămas încântată de afabilitatea împăratului și — după cum se raportază ziarului „Daily Telegraph” la Londra — după plecarea împăratului țarevna s'ar fi exprimat, că „dacă toți nemții ar fi cum e împăratul lor, atunci poporul german ar fi cel mai plăcut popor din lume”.

Ceva, ce ar trebui făcut și la noi. Ziarele magiare vestesc, că în curând va apăre o valoroasă lucrare asupra poeziei populare magiare, datorită muncii lui Dr. Bartolomeu Fabó (Fränk) și intitulată „A magyar népdal monografiája” (Monografia poeziei populare magiare). Opul constă dñ două volume. — Când se va afla ôre și la noi vre-unul, care să scrie monografia doinei noastre, și preste tot monografia poeziei populare române?

Leacul șarlahului. În congresul medical ținut la Carlsbad Dr. Moser ținuse conferență asupra unei limfe contra șarlahului, inventată de el, despre care zicea, că e leac tot-așa de bun contra șarlahului, cum e limfa antidiferitică în contra diferitei. După congres clinicele au început să experimenteze cu limfa lui Moser și primul care raportază despre rezultatul experimentărilor e Drul Dionisie Pospischil, medicul-șef al spitalului de copii „Francisc Iosif” din Viena. Pospischil și-a publicat acest raport în o revistă medicală, arătând că a aplicat cu succes desăvârșit limfa lui Moser la 26 bolnavi de șarlah, întră cari la unii bóla era în stadiu așa de grav, că fără lecuirea cu acestă limfă ar fi decedat sigur.

Rege bun poște fi, dar' pescariu nu. Întră distracțiunile de predilecție ale regelui Victor Emanuel III. al Italiei ocupă loc de frunte pescuitul. Dar' ori „nu are noroc”, ori nu se pricepe la pescuit, căci rar se întâmplă să prindă ceva. Astfel și în una din zilele trecute, după multe ciasuri petrecute la țermuriu Tibului abia i-a succes să prindă doi pescuți. În calea cătră casă s'a întâlnit cu un pescariu de profesiune, care necunoscându-l i-a cerut foc. Regele i-a întins țigara de la jacul căreia pescariu și-a aprins pipa. Întrăceea vădând că „tovarășul” seu numai doi pești a prins, i-a zis următoarele: „Mi-se pare că nu te pricepi la meseria de pescariu. Când privesc la pescuții ăia nevoiași îmi vine să cred că ești regele”. La întrebarea că de ce chiar regele, pescariu i-a răspuns: „Regele nostru încă se crede pescariu iscusit, dar' la adevă nu se pricepe la pescuit nici cât o găină. E bun și înfulept rege, dar' de pescariu nu face”. Fiește că regele nu și-a tradat incognitul, dar' a casă a spus reginei pățania, făcând ambii haz de judecata pescariului.

Grația regelui Alfonso. În Vinerea-Patimilor, după serviciul divin celebrat în capela regală, regele Alfonso XIII. al Spaniei a grațiat șapte criminali osândiți la moarte.

Pălărier român. Cu toate că în ceea ce privește numărul meseriașilor noștri nici pe departe nu am ajuns la vr'o stare mulțumitoare, totuși în unele ramuri cel puțin prin unele părți avem meseriași mai mulțușori. N'avem nici un pălărier bun, atară de *Andrieu Meșota* de la Brașov, înrudit cu fiertatul Meșota, fost director al gimnasiului. Având incontestabilă datorință să sprijinim pe ai noștri, recomandăm cu totă căldură pe acest bun meseriaș și cu deosebire *clerului nostru*, pentru care pregătește cele mai frumoase, mai trainice pălării preoțești și cu preț convenabil. Dacă și numai clerul nostru din arhidieceasă ar da acestuia ajutorul cuvenit procurând numai de la el, atunci ținând un număr mai mare de învățacei am contribui la înmulțirea atât de simțită a pălărierilor. Adresa este: *Andrieu Meșota*, pălărier, Brassó.

Dragița — Dragei. Soția lui Pero *Predajici* țeran din Iagodina, zilele trecute a născut o fetiță. Această fiind a 14-a fată în familie (trăesc toate 14), țeranul s'a hotărât la lucru mare și a rugat pe regina Draga să fie nașa nou-născutei. Regina a primit și a dat ființei sale nume Draga. Bărem fini și finuțe să aibă, dacă copil ai ei nu poate avé.

Teatru în Saschiz. Tinerimea din Saschiz, meseriași și plugari, arangiază Luni, a doua zi de Paști, petrecere teatrală în școala rom. gr. or. de acolo, în scopul înființării unei biblioteci populare. Intrarea: pentru inteligență 60 fileri de persoană și 1 cor. 50 fileri de familie, ear' pentru țerani 40 fileri de persoană și 1 cor. de familie de trei membri. Inceputul la 7 ore seara.

Țerani români în audiență la regele Sârbiei. Milionarul Teodorovici, răposat nu de mult, testase statului sârbesc o mare moșie a sa de la Negoiu (în județul Dolj în România). Țeranii din Negoiu însă au cerut de la guvernul sârbesc să le vindă lor moșia, ceea-ce li-s'a încuviințat. Vineri o delegațiune a lor a fost în audiență la regele Alexandru, ca să-i mulțumească pentru concederea vinderii. Prețul moșiei s'a statorit în suma de 1,800.000 de franci, pe care cumpărătorii îl vor solvi în rate statului sârbesc.

Scaldă romană la Kismarton. Comerciantul Alexandru Wolf din Kismarton (Ungaria) făcând săpături în agrii de lângă școala reală militară din Kismarton, a descoperit ruinele unei scalde de pe timpul Romanilor, ai cărei pereți sunt bine conservați. Săpăturii au desgroat până acum pereții unui stabiliment de scaldă în lățime de circa șeptezeci metri, întră cari se pot bine distinge cabinele, apeductul și canalul de încălzit. Profesorul Ludovic Bella de la școala reală din Șopron a constatat că scaldă seamănă întru toate cu ceea de la Aquincum (Buda).

Un om de 58 centimetri. În Buda-pesta se arată publicului un omuleț a cărui înălțime e abia de 58 centimetri, ear' greutatea de 4½ kilograme. Omulețul acesta e în etate de 25 ani, născut în Finlanda, și umblă prin lume pentru a se arăta publicului. Abstracție de la abnormitatea creșterii, în celelalte e om ca toți oamenii, mănâncă, bea, fumază, și vorbește patru limbi. În Buda-pesta va sta o lună.

Ziaru în trei colori. Cel mai vechiu dintră toate ziarele din lume e foia oficială chineză *Kin-Pan*, veche de preste o mie de ani. Până la 1301 apărea odată pe lună și publica numai știri de la curtea împărătească. Mai târziu a devenit revistă săptămânală, ear' de la 1830 apare în fie-care zi în trei ediții: dimineața, la amiază și seara. Ediția de dimineața e tipărită pe hârtie galbenă, cea de la amiază pe hârtie albă, ear' cea de seara pe hârtie sură.

Știri mărunte. În Boemia, Salzkammergut și Semmering săptămâna trecută a nins foarte mult. De altcum, pe munții din jurul Sibiului încă a nins bineșor Duminecă. — Polijia din Petersburg a aflat o tipografie clandestină, în care deja de patru ani se tipăreau proclamațiuni și scrieri revoluționare. Patru lucrători ai tipografiei au fost arestați. — În *Zabresici* (Croatia) câțiva țerani au dat jos de pe edificiul gării steagul unguresc și l'au ars. Autoritățile au introdus cercetare. — Vineri a răposat în Paris în etate de 73 ani medicul *Laborde*, membru al academei medicale din Franța și unul dintră cei mai renumiți medici. Era și bun orator bătrânul. — În Hong-Cong (China) a explodat iarba de pușcă din magazinul militar, aruncând în văzduh întreg edificiul și omorând preste o mie de oameni.

AMVONUL.

Predică

rostită la Florii în biserica sf. Nicolae din Brașov-Schein de parochul Dr. Vasile Saftu.

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului duh

Iubiților creștini!

Când m'am urcat mai pe urmă în acest loc sacru, v'am spus, că chiamarea predicatorilor în decursul acestui post al sfințelor Paști este: să vă aducă aminte de *neîn-trecutele patimi* ale Domnului nostru Iisus Christos.

Dacă le studiam cu de-amănuntul din istorie, care ni-a rămas nouă moștenire de la cei patru evangeliști, ne convingem, că de tot patru sunt factorii principali:

Cei dintâi sunt șefii, adică acei oameni cari în timpul acela aveau puterea în mână.

Al doilea: sunt apostolii sau acei 12 oameni, mai toți din popor, aleși de Mântuitorul lumii, ca să-i dea ajutoriu la propovăduirea învățăturilor sale.

Al treilea factor este poporul evreiesc, în sinul căruia a trăit fiul Nazaretului; și

Al patrulea este însuși Domnul Christos, eroul celor mai dzești întâmplări din lume.

Aceia dintră voi, cari ați slugit și slugiți lui Dzeu; aceia dintră voi, cari sunteți buni creștini și aveți neînfrântă nădejde în ajutoriu lui Dzeu și al sfintei cruci: să veniți regulat în această săptămână la denii și cu urechile văstre veți auzi din evanghelii, cum s'au întâmplat toate patimile Aceluia, care a primit mărtea pe cruce p ntru păcatele noastre.

Ca să le pricepeți și mai bine, ba ca să le simțiți și mai cu putere, vă voi descrie eu astăzi pe scurt pe cei 4 factori principali amintiți mai sus.

I

Șefii, adică oamenii cari aveau puterea în mână, sunt de două feluri: șefi politici adică puternicii statului, și șefi bisericesti. Șefi politici sunt doi:

Cel dintâiu, Irod, evreu de neam, principele Galileei, își teme poziția, care o ocupă; la început stă la o parte și privește indiferent la tot ce se întâmplă. La urmă, pentru că dl Christos nu-i dă nici un răspuns la toate întrebările lui, ci simplu nu-l băga în seamă, începe și el să-l batjocurească în mod ordinar.

Al doilea șef politic, Pilat, roman de neam, guvernatorul Palestinei, tracteză întrăgă lupta acesta de credință din punct de vedere curat lumesc, curat politic. El declară în mai multe rânduri, că e nevinovat de sângele dreptului Iisus, ba se spală chiar și pe mâni în semn de nevinovăție. Cu toate acestea mai târziu tot el, care singur avea dreptul și puterea, să aprôbe sau desaprôbe sentința de moarte, îl condamnă, silit de frică, ca evreii să nu se răscole și să-l părăsă la împăratul din Roma.

Șefii bisericesti sunt arhierii evreilor: Ana și Caiafa, încungiurați de toți așa numiți farisei și cărturari. Acestia toți reprezintă religia evreiască ajunsă pe cea mai de jos treptă de decădintă. Iehova cel mare și puternic, la care se închina Moise, urzitoriu acestei religii, dispăruse din credința lor; ear' în locul lui domnia un alt Pseudo-Iehova: banii. Evreii decăduseră atât de amar-nic, în cât în biserica lor, în loc să se roge, făceau geschäft, vindeau oi, boi, porumbi și schimbau la bani, ca să câștige. Vă aduceți aminte, că dl Christos i-a scos cu biciu de strânguri afară din biserică zicându-le: „Nu faceți casa Tatălui meu, casă de negoțorie“ (evang. de Vineri din săptămâna luminată). Temându-și din această cauză câștigurile de bani periclitare, au început să-l persecute, dar' nu sub motivul, că le strică geschäftul, ci sub pretextul, că le strică vechea lor religie evreiască. În aceste persecuții fariseii și cărturarii cu arhierii Evreilor cu tot nu-și aleg mijlocele și nu cu cunosc nici o margine.

Aici intrerup puțin șirul ideilor și vă întreb pe voi, dragii mei parochieni: Óre astăzi nu mai există șefi de aceia mai mici și mai mari, cari ca fariseii și cărturarii evreilor, nu caută de cât interesele materiale ale lor și pentru-ca să nu le perdă pe acestea din mână, au vândut și vând sânge nevinovat?!

II.

Al doilea factor sunt Apostolii. Cum ni-se prezintă ei în decursul celor din urmă patimi ale dlui Christos? Stau cu toții, unul ca unul și neclintii în credință în jurul fiului lui Dzeu?

Nu. De trei-ori cântă cocoșul și de trei-ori se lapdă apostolul Petru de dl Christos; ceilalți se perd prin mulțime, ear' nemernicul de Iuda iscarioténul îl vinde dușmanilor.

III.

Al treilea factor este poporul evreiesc. V'am spus mai sus, că religia evreiască a lui Moise ajunsese pe cea mai de jos treptă de decădintă. Rămas fără lege, fără credință, exploatat pe toate poteicile de geschäftarii farisei și cărturari, adus prin urmare la sapă de lemn, poporul evreiesc de atunci ni-se prezintă în cea mai tristă colóre: n'are nici o conștiință, nici o voință, nici un caracter. Săraci și desperați evreii își așteptau pe Mesia lor de mult făgăduit.

Se prezintă dl Christos! Din toate faptele și învățăturile lui Evreii încep să credă, că El are să fie Mesia cel făgăduit, care are să-i scape din miseria lumii acesteia. Se strîng cu zecile de mii în jurul Lui și cum e în ziua de astăzi, fiind praznic în Ierusalim, iau stîlpări de finic în mână, ies întru întimpinarea Domnului și îi strigă: „Osana, Osana, bine este cuvântat cel-ce vine întru numele Domnului; să trăiescă împăratul Evreilor!“

Ei sperau, că Iisus se va proclama de împărat și pe toți îi va scăpa de miserie și sărăcie imbuibându-i cu toate bunățile lumii acesteia. Dar' ce se întâmplă?

Dl Christos, care avea alt ideal sublim, nu vrea să se facă împărat al Evreilor, ci le răspunde; „împărăția mea nu e din lumea acesta!“

Atât li-a trebuit. Din cauză, că nu i-a săturat și nu li-a dat bunuri lumești, au dat ei ascultare fariseilor și cărturarilor și preste patru zile, același popor, care îi strigase Mântuitorului: „Osana, Osana“ — acum îi strigă: „Răstignește-l, răstignește-l pe el!“

Ba, mai mult: ceea-ce n'a făcut nimeni și nu face nici astăzi nici cu cel mai mare tâlhar, după-ce l'a răstignit, Evreii îl scuipau în față, îl băteau cu pumnii și ziceau: „Spune-ne Christose, cine te-a bătut?“

Ear' după-ce l'au îmbrăcat cu haina cea mohorită, i-au pus în batjocură cunună de spini și apăsându-o pe capul sângerând sbierau: „Dacă tu ești fiul lui Dzeu, dă-te jos de pe cruce!“

Îți stă mintea în loc. Aceste fapte ale Evreilor de atunci justifică pe deplin părerea despre ei amintită mai înainte!

Aici să stăm puțin pe loc și să ne gândim: Nu cred să existe întră voi, poporul acestei sfinte biserici, nici măcar unul singur care să nu se fi spăriat în sufletul său de faptele săvârșite de Evreii asupra Domnului Christos.

Dar' nu e destul cu atâta: voue, dragii mei parochieni, nu vă e iertat să ajungeți nici-odată nici barem într'o poziție, care de pe departe să se pôtă asemăna cu a Evreilor de atunci: să batjocuriți și necinstiți voi pe preoții și pe binefăcătorii voștri; să nu dați ascultare sau să huiduiți pe aceia, cari v'au făcut și vă fac bine; să nu băgați în seamă pe oamenii cinstiți și să vă luați după niște oameni fără conștiință, cari ca și fariseii și ca și cărturarii des amintiți, vreau numai să vă folosiască pentru interesul pungii lor! să vă feriți, dragii mei, ca de foc, să cădeți în astfel de păcate, în cât să îndrăzniască cineva, să vă arete cu degetul și să zică: „Uitați-vă la poporul, care strigă: răstignește-l, răstignește-l pe el!“

IV.

Și în fine, al patrulea factor este: Domnul nostru Iisus Christos. Cum ni-se prezintă El în zilele din urmă ale patimilor sale?

Glôta întrăgă, compusă din șefii politici și bisericesti, desnădăjduiți farisei și cărturari, decăduțul popor evreiesc întreg, strigă și cere în gura mare răstignirea Lui.

În aceste grele împrejurări are dl Christos pe cineva în jurul său? Unde-i sunt apostolii?

V'am spus, cu toții l'au părăsit și El a rămas numai El, singur singurel.

Înima țî-se rupe în tine, când te gândesti la această tristă situație; și ochii nu se

pot opri să verse lacrimi de compătimire pentru Dzeu-omul!

Și ce se face dînsul în această grea situație? se gândește la Tatăl de sus și chinuit în sufletul său caută după apostoli și-i găsește și pe acestia dormind. Să întorces eară cătră Tatăl său de sus și îi zice în durere: „Dómne, Dómne, căci m'ai lăsat!“

Audiți, iubiților creștini, Dómne, Dómne, căci m'ai lăsat! Fă să trecă și acest păhar de la mine!

Apoi se dă prins, suferă batjocuri ne mai pomenite, e răstignit pe cruce și în cea mai mare liniște posibilă, ca un miel, își dă duhul exclamând: „Părinte, în mâinile Tale dau sufletul meu!“ și acestea zicând . . . s'a sfîrșit.

PARTEA LITERARĂ.

Un Moltvelnic manuscript.

— Notițe tipiconale. —

de Gavriil Hango, preot ort. român.

(Urmare)

3. Rânduiala ispovedaniei. (f. 53.)

„Cela ce va vrea a să pocăi de pacatele sale, întră în beserecă cu frică și cu smerenie și cu mâinile strânse la piept; sau în loc fără de gâlcăvă îl ia pre el preutul și zice: Închinăte lui Dmznău cătră care ai scăpat. Și să închină de trei ori până la pământ înaintea sfintului Oltariu zicând: Greșitam Dmne iartămă, primăstemă pre care mă căesc și mă miluște, Dmne curățestemă păcătusul cela ce mai zidit Dmne și mă miluște. Fără de număr am greșit și iartămă pentru numele tău cel svnt. Și ia preutul sfnta Evglie și o pune pre nălogiu înaintea sfintului Oltariu; și vine cela ce va să să ispoveduiască și pune mâinile și capul pre svnta Evglie și zice popa: Blgven. bg. naș.“ etc.

După Ps. 50 (Miluște-mă Dumnezeule după mare mila ta) se zice că preutul să cetască și Ps. 4 („Când strig auzimă Dmznăul dreptății mele“). După aceea urmază o rugăciune diferită de cele cuprinse în Euchologiele de azi, apoi Ps. 6 („Dmne nu mă vâdi pre mine cu urgia ta“), earăși o rugăciune deosebită, earăși un Ps. (12) și earăși o rugăciune diferită, apoi *Învățătura* dinainte de mărturisirea pacatelor, carea este următoarea: „Deci rădică preutul pre cela ce să ispoveduște și întrăbă cu dragoste, lin, cu smerenie și cu blândete chiamând pre Dmznău mărturie și pre sine numindusă păcătus. Și zice lui: acum fiule pre mine mă numiși ție părinte și vei să te ispoveduești cătră a mea smerenie, deci nuți fie rușine de mine păcătusul, ceți mărturiseste toate păcatele, și să nu ascunzi la tine nici o greșală, câte vei fi greșit din tinerețe până astăzi, nu numai cu lucrul, ce și cu cuvântul și cu gândul, că toate le știe Dmznău; drept aceea ispoveduște toate păcatele tale, și să crezi lui Dmznău, că de vei spune toate, ertateva de dănsule, că iartă svnția sa pre carii să pocăesc cu adevărat; iară de te vei rușina de mine și nuți vei spune toate păcatele, lepădat vei fi de la împărăția ceriului și vei merge în munca vecinică; și întreaba zicând (aici îl cercă de credință provocându-l să rostască Simvolul credinței).

După ce a rostit Simvolul credinței, îi mai ține o învățătură — arătându-i câtă bucurie se face în ceriu când se întorces un păcătus de la fărădelegile sale, apoi îl întrăbă de păcate.

„După ceși va spune păcatele toate zice popa Mltva și el după popa cu lacrimi: Ispoveduescumă lui Dmznău și preacuratei maicei lui și tuturor sfntilor și ție părinte toat: păcatele mele și toate lucrurile mele cele rele: cele ce am gândit și am grăit, cele ce am făcut cu voia sau fără de voe, cele cemi aduc aminte și cele ce numi aduc aminte, cele ce am făcut dintăe dela botexul meu tocma și până întraciastă zi; toate acestea le mărturisesc lui Dmznău celuia ce toate i să pot și ție părinte, și mii voia să mă pocăesc sămva agiuta Dmznău, iară tu părinte mă iartă și te roagă pentru mine păcătusul. — Aicia îi zice popa să cază la pământ și ceteste Mltva aciasta:“ (earăși o Mltvă deosebită). Mltva reproducă aci are un colorit rom. cat. foarte pronunțat. (Va urma).

Nr. 185/1903

[44] 2-3

Concurs

Pentru îndeplinirea postului al II. de paroch a parohiei a doua vacantă de clasa primă din Deva, prin această se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea dotațiunii preoțești de la stat.

De la concurenți se cere, ca să aibe pe lângă teologie cel puțin opt clase și maturitatea, deci au ași instrui cererile concursuale conform celor atinse și a normelor în vigoare în termenul defipt subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se presenta înainte de alege în biserică spre ași arăta desteritate în cele rituale.

Informațiuni mai în detaliu se pot lua la oficiul protopresbiterial.

Deva, 25 Martie 1903.

Comitetul parochial în conțelegere cu oficiul protopresbiterial al Devei.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 391—1903.

[43] 2-3

Concurs

Pentru întregirea vacantei parohiei Bachnea cu filia Bernade, în protopresbiteratul Târnăvi, se publică concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cōla B pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții să și adreseze petițiunile instruite conform normelor în vigoare subscrisului oficiu protopresbiterial în Cetatea-de-baltă (u. p. Küküllővár) până la termenul sus indicat, având a se presenta alegătorilor pentru a cânta respective a celebra și cuvânta. Cetatea-de-baltă, 19 Martie 1903.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tracutului Târnava în conțelegere cu comitetul parochial.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Au apărut:

Novele tomul I.

de

Vas. Ranta-Buticescu.

Cuprinsul:

1. Dragostea mătușii	9. Soția ostașului.
2. Parola lui Ali Musta	10. Tinerete-Nebunețe.
3. Pétra Dochiei.	11. Florile Codrului.
4. Costica.	12. Regina balului.
5. Florile dragostei.	13. Dracul.
6. Sore cu plóie.	14. Presentul mătușii.
7. Flori de munte.	15. Pentru plăceri.
8. Bombóna.	

Prețul unui esemplar spedit franco e cor. 1.80

Se pot procura de la Tipografia „Aurora” în Gherla (Szamosujvár), de la Librăria archidieceșană din Sibiu, cum și de la alte librării mai cunoscute din patrie.

Prapori

din mătasă damast, camgarn sau din pânză cernită se pot procura de la Librăria archidieceșană, mărimea, colórea, cum și icónele de pe prapori, după cum se comandă, prețuri solide, moderate, serviciu prompt.

In deposit se află la Librăria archidieceșană în Sibiu următorii 3 prapori: 1 lățimea 86 cm. lungimea 1.55 m. de mătasă damast, grósă, colóre roșie bordo înflorată cu franze de aur jur împrejur, pe o parte cu botezul Domnului, ear' pe cealaltă cu Invierea — costă cor. 128.— — 1 prapor de camgarn, colórea roșie închisă, 160/120 cm. cu înălțarea și luarea de pe cruce, costă cor. 108.— — 1 prapor de mătasă damast, grósă, fórtă fină 160/106 cm. provédut cu cruce de alamă masivă, cu globurile, prăjină, ciucuri, frauze de aur curat fórtă imponent, pe o parte cu Botezul Domnului, ear' pe cealaltă cu Intrarea în Ierusalim, total cor. 240.—.

Icónele sunt pictate în ulei cu mâna. pictură fórtă fină și durabilă.

La Librăria Tipografiei

Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de M. Eminescu
Prețul: C. 1.—
Ziarul unui Pierde-Vară, de George
Coșbuc ” 2.—
Isus Christos cu cuvintele santei
scripturi, de Dr. Petru Barbu ” 2.50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10
bani mai mult.
Cuvinte adevărate, de N. Iorga C. 2.50
plus 20 fil. porto postal.

La Librăria archidieceșană se află
spre vânzare următoarele icóne:

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm.: simple 21 cor.,
fine 27.40 cor., fórtă fine 39.20 cor.
Mărimea 63/79 cm.: simple 27.40 cor.,
fine 39.20 cor., fórtă fine 48.40 cor.
Mărimea 74/100 cm.: simple 39.20 cor.,
fine 48.40 cor., fórtă fine 70 cor.
Mărimea 82/120 cm.: simple 48.40 cor.,
fine 70 cor., fórtă fine 98 cor.
Mărimea 110/140 cm.: simple 67.20 cor.,
fine 89.60 cor., fórtă fine 117.60 cor.

Potire	din argint de china, intern suflate cu aur, gravate	Coróne 30.—
	negravate	18.—
Cădelnițe	de fer nickelate	12.—
	de alamă galbenă	10.—
Lingurițe	pentru cuminecătura, suflate cu aur	4.40
Disc	pentru agneți, suflat cu aur	7.20
Stéuă	pentru agneți, suflată cu aur	5.60
Copie (cutit)	pentru agneți, suflată cu aur	4.40

Se află de vânzare la

Librăria și Tipografia archidieceșană.**Coróne pentru miri**

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, fórtă frumoșe și practice deóre-ce se pot strímta și lărgi după cum cere treuînța, bucata costă numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruci de lemn 28.5/16

em, pictură de mână în ulei reprezentând pe o parte „Restignirea Domnului” și doi îngeri ear' pe partea opusă „Botezul Domnului”; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu pictură simplă costă **cor. 9.—**, ear' cele fine bucata **cor. 12.—**, trimise cu postă recomandat costă cu 75 fileri mai mult.

Librăria archidieceșană, Sibiu.

In Tipografia archidieceșană

a apărut:

ACAFTISTUL

Preasantei

Născătore de Dumneșeu

și

alte rugăciuni

urmărite de Sinaxariu pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat	fl. — 85
jumătate pânză	1.05
în piele roșie	1.25
Ediția fină în piele neagră	2.—
piele chagrin ”	2.60
în mătase ”	3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceșane
Sibiu.**Metropolia**Românilor ortodoxi din
Ungaria și Transilvania

Studiu istoric despre reînființarea Metropoliei, împreună cu o colecțiune de acte. Din însărcinarea Consistoriului metropolitan de Dr. **II. Pușcariu**, arhimandrit, vicariu arhiepiscopesc, etc.

Prețul: broș. 6 cor., leg. 7.70, 8.20 și 9.50 cor.

Se pôte procura de la Librăria archidieceșană din Sibiu.

In prējma esamenelor!

* In prējma esamenelor!

Serisori de esamen
(propise)

pentru scrierea română, germână și dictando tipărite în Tipografia archidieceșană, în colóre vênătă, pe hârtie fórtă fină, mărime 24/31 cm.

Prețul: de bucată 2 fil.; 100 bucăți 1.30 cor. și porto postal.
Comandele din afară se eșecută imediat.

Librăria tipografiei archidieceșane

Op premiat de Academia Română.

Semințe

din

Agrul lui Christos.**Cuvântări bisericesci**

de

Zacharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter etc.

Cu binecuvântare arhierescă.

Tom. I.: cuvântări la tóte Duminecile de preste an.
” II.: precum și la casuale bisericesci.
” III.: cuvântări la înmormântări parastase etc.,
Prețul fiecărui tom 3 coróne și porto postal.

Se află de vânzare la autorul și la

Tipografia și librăria Archidieceșană
Sibiu

Tot aici se află „Cuvântări funebreale și memoriale”, 1889, de același autor, cu prețul redus de la 3 coróne la 2 coróne.

La Librăria Tipografiei archidieceșane din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasantei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de tóte zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduēla Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduēla Obedniței. — Ciasul al nouēlea. — Rânduēla Vecerniei. — Pavecernița cea mică și cea mare. — Slușba santei cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicelele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduēla Sinacsariului. — Bogorodicelele troparelor ce se cântă preste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinacsariul pe tóte lunile. — Pășchălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Pășchăliei și folosirea acelora. — Însemnarea cum se cetesc Evangeliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincia Duminecă din Postul mare, preste toți ani.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.